

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vuoden 1981 satovahinkojen johdosta myönnettävistä korkotukilainoista

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Vuoden 1981 satovahingot muodostuivat paitsi kasvu- ja korjuukauden sateiden sekä niiden aiheuttamien tulvien myös syysviljojen huonon talvehtimisen vuoksi erittäin suuriksi. Vahingot ovat aiheutuneet koko maassa keski-satojen alenemisesta ja sadon laadun heikkene-misestä. Maataloudelle aiheutuneiden satovahin-kojen osittaiseksi korvaamiseksi ehdotetaan säädettäväksi laki vuoden 1981 satovahinkojen

johdosta myönnettävistä korkotukilainoista. Lailla tehtäisiin mahdolliseksi myöntää kyseisten satovahinkojen johdosta taloudellisia vahin-koja kärsineille viljelijöille rahalaitosten varois-ta lainoja, joiden osalta valtio maksaa rahalai-toksille korkohyvitystä.

Laki on tarkoitus saattaa voimaan välittö-mästi sen jälkeen kun se on käsitelty eduskun-nassa.

YLEISPERUSTELUT

Kuluneen kasvukauden olosuhteet ovat vilje-lykasvien kehityksen kannalta olleet erittäin epäedulliset. Kasvu- ja korjuukauden aikana jatkuneet sateet ja kasvukauden normaalia alempi lämpötila ovat aiheuttaneet määrällisten tappioiden lisäksi huomattavaa laadun heikke-nemistä.

Maatilahallituksen 15. 10. 1981 tilanteen pe-rusteella laatiman ennakkosatoarvion mukaan leipäviljasato jää 180 milj. kg vuoden 1980 sa-toa pienemmäksi. Kylvöala oli jo noin 20 000 ha edellisuotista pienempi, minkä lisäksi lei-päviljan keski-sadot olivat syysviljan kohdalla 32—48 % ja kevätehnän kohdalla noin 20 % alhaisemmat kuin edellisenä vuonna. Vaikka re-huviljan kylvöala oli 64 000 ha suurempi kuin vuonna 1980 jäi kokonaissato 780 milj. kg ky-seistä vuotta alhaisemmaksi. Hehtaarisato muo-dostuu ohran kohdalla 35 % ja kauran kohdal-la 17 % pienemmäksi kuin edellisenä vuonna ja lisäksi noin 7 % rehuvilja-alasta jäi korjaa-matta.

Peltoheinän kokonaissato 1 703 milj. kg muodostui 7 % edellistä vuotta alhaisemmaksi keski-sadon ollessa hieman edellistä vuotta pie-nempi. Perunan kokonaissato on arvioitu 478 milj. kg:ksi, mikä on noin 260 milj. kg pie-nempi kuin edellisenä vuonna. Perunan kylvö-alassa ei ole suurta muutosta, keski-sadot sitä-vastoin jäivät 500 kg edellistä vuotta alhaisem-miksi. Samoin on sokerijuurikkaan ala edellisen vuoden tasolla, mutta kokonaissato jää noin 200 milj. kg alle edellisen vuoden. Vuoden 1981 koko kylvöalasta on arvioitu jääneen kor-jaamatta lähes 94 000 ha.

Määrällisten tappioiden lisäksi vuoden 1981 kasvu- ja korjuukauden epäedulliset sääolosuh-teet aiheuttivat sadolle tuntuvia laadullisia va-hinkoja. Satoarvion mukaiset viljan laatu-prosentit eivät kuitenkaan anna täysin oikeata ku-vaa viljan laadusta aikaisempiin vuosiin ver-rattuna, koska viljelijät lienevät viljan laatu-prosenttia ilmoittaessaan ottaneet huomioon viljan muuttuneet laatuvaatimuspäätökset.

Syysvehnävä on koko maassa keskimäärin arvioitu 68 % olevan laadultaan kaupakelpoista, kevätvehnävä 58 %. Kauran ja ohran laadusta on arvioitu yli 80 % kaupakelpoiseksi.

Sadon arvon aleneminen vuonna 1981 on vastaavaan 10 vuoden keskimääräiseen satoja laatutason laskettuun arvoon verrattuna arvioitu noin 1 060 milj. markaksi.

Satovahinkolain mukaisia varoja on vuoden 1982 tulo- ja menoarvion perusteella ja laskien mukaan edellisiltä vuosilta käyttämättä jääneet määrärahat käytettävissä yhteensä 50 milj. mk. Kun tällä määrärahalla voitaisiin maataloudelle korvata vain osa koko maata kohdanneista satovahingoista, hallitus on harkinnut mainitun määrärahan lisäämistä. Lisäksi hallitus on katsonut välttämättömäksi, että samoin kuin vuosina 1977—1979 satovahinkojen johdosta taloudellisia menetyksiä kärsimään joutuneiden viljelijöiden asemaa helpotetaan osaksi siten, että lailla saatetaan mahdolliseksi rahalaitosten varoista sellaisen lainojen antaminen, joiden osalta valtio maksaa rahalaitoksille korkohyvitystä. Tämä järjestely on tarkoitus toteuttaa esitykseen sisältyvällä ehdotuksella laiksi vuoden 1981 satovahinkojen johdosta myönnettävistä korkotukilainoista.

Lakiehdotus perustuu pääosaltaan vuoden 1979 satovahinkojen johdosta myönnettävistä korkotukilainoista annetussa laissa (1031/79)

omaksutuille periaatteille. Lainan myöntämisen edellytyksenä olisi, että viljelmällä on todettu aiheutuneen satovahinkojen korvaamisesta annetun lain 1 §:ssä tarkoitetuista syistä tai niitetylle heinälle tulvan tai jatkuvien sateiden johdosta huomattava määrällinen tai laadullinen satovahinko. Lisäksi lainan myöntämisen edellytyksenä olisi, että lainan hakija on taloudelliselta asemaltaan ja olosuhteiltaan sellainen, että hänen tukemistaan korkotukilainaa antamalla on pidettävä tarkoituksenmukaisena. Lainan takaisinmaksuaika olisi pääsääntöisesti enintään neljä vuotta. Laina-aikaa voitaisiin eräillä laissa säädetyillä edellytyksillä pidentää enintään kahdella vuodella, ei kuitenkaan viittä vuotta pitemmäksi.

Vuosien 1977—1979 satovahinkojen johdosta annetuista korkotukilainalaeista poiketen kuuluisivat myös puutarha- ja vihanneskasvit lain piiriin. Tämä on katsottu tarpeelliseksi, koska puutarhakasveille aiheutuneet satovahingot ovat olleet kuluvana vuonna poikkeuksellisen suuret eivätkä ne kuulu satovahinkojen korvaamisesta annetun lain piiriin.

Lakiehdotuksen mukaan lainoja voitaisiin myöntää koko maassa. Korkohyvitysten maksamisesta valtionaloudelle aiheutuva rasitus olisi vuoden 1982 osalta noin 28,1 milj. markkaa. Korkotukilainoista annettavien velkakirjojen leimaverovapaudesta johtuen valtiolle jäisi kertymättä noin 4 milj. markkaa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 §. Säännöksen mukaan kysymyksessä olevaa korkotukilainaa voitaisiin antaa yksityiselle viljelijälle tai yksityisten viljelijöiden muodostamalle yhtymälle, jonka tarkoituksena on harjoittaa maataloudellista yhteistoimintaa. Korkotukilainoja myöntäisivät osuuspankki, säästöpankki, liikepankki, Postipankki tai Suomen Hypoteekkiyhdistys eli samat rahalaitokset kuin maatilainin mukaisia lainojakin.

2 §. Pykälän 1 momentin mukaan korkotukilainan myöntämisen edellytyksenä olisi, että viljelmällä on satovahinkojen korvaamisesta annetun lain 1 §:ssä, sellaisena kuin se on 13 päivänä marraskuuta 1981 annetussa laissa (748/81), tarkoitetuista syistä tai niitetylle

heinälle tulvan tai jatkuvien sateiden johdosta aiheutunut huomattava määrällinen tai laadullinen satovahinko. Satovahinkoa voitaisiin pitää yleensä huomattavana, jos lakiehdotuksen piiriin kuuluvien kasvien sadon arvo tilalla on alentunut vähintään 20 tai tietyillä alueilla, lähinnä Pohjois- ja Itä-Suomessa 15 prosenttia normaaliksi katsottavaan satotulokseen verrattuna. Kun satovahinkojen selvittäminen ei kaikissa tapauksissa voisi perustua satovahinkolain mukaisiin arvioihin, on pykälän 1 momentissa edellytetty, että vahingon toteaminen voisi tapahtua paitsi sanotun arvion myös muun luotettavan selvityksen perusteella. Tällöin voisivat tulla kysymykseen esimerkiksi maatalouden neu-

vontajärjestöjen toimihenkilöiden esittämä tai muu luotettava selvitys. Niin ikään olisi voitava ottaa huomioon viljaliikkeiden antamat laatu- tai analyysitodistukset, joista ilmenee viljelijän myytäväksi tarjoaman viljan laatu.

Pykälän 2 momentin mukaan korkotukilainan myöntämisen edellytyksenä olisi lisäksi, että lainan hakija on taloudelliselta asemaltaan ja olosuhteiltaan sellainen, että hänen tukemistaan korkotukilainaa antamalla on pidettävä tarkoituksenmukaisena. Lainanhakijan voitaisiin tällöin katsoa olevan taloudelliselta asemaltaan sellainen, että hänen tukemistaan on pidettävä tarkoituksenmukaisena, jollei hänellä ilmeisesti ole tarvittavia käyttövaroja satovahingoista selviytymiseksi eikä hän voi hankkia satovahinkoa korvaavia tuloja metsä- tai maatalouspääomiaan haitallisesti vähentämättä. Hakijan olosuhteiden osalta eli harkittaessa lähinnä sitä, onko lainanhakija katsottava harrastelijaviljelijäksi, voitaisiin noudattaa maatilalain mukaisten lainojen myöntämisen perusteita.

3 §. Pykälän 1 momentin mukaan lainoja voitaisiin myöntää lain voimaantulon ja 15 päivän toukokuuta 1982 välisenä aikana yhteensä enintään 450 miljoonan markan määrään.

Pykälän 2 momentti sisältää säännökset lainan enimmäismääristä vahinkoa kärsineen kasvin peltohehtaaria ja maatilaa kohti. Lainan suuruutta harkittaessa tulee tällöin ottaa huomioon, ettei lainan määrä peltohehtaaria kohti ole suurempi kuin peltohehtaaria kohti sattunut satovahinko. Vastaavasti maatilaa kohden myönnettävän lainan ylärajana on maatilaa kohdanneen satovahingon kokonaismäärä. Kun lisäksi tarkoituksena on, että korkotukilainoilla katettaisiin vain sellaisia satovahinkojen johdosta syntyneitä taloudellisia menetyksiä, jotka eivät tule korvatuksi tilakohtaisilla satovahinkojen johdosta myönnettävillä korvauksilla, tulisi nämä korvaukset, vaikka ne eivät sinänsä ole lainan myöntämisen esteenä, ottaa vähentävänä täysimääräisesti huomioon korkotukilainan suuruutta määrättäessä. Sen sijaan laatuvahtoja ei tässä yhteydessä otettaisi huomioon, mutta satovahingon kokonaismäärää arvioitaessa ne tulisi erikseen määritellä.

4 §. Ehdotuksen mukaan rahalaitos saisi periä korkotukilainasta korkoa, joka saadaan, kun Suomen Pankin perimään peruskorkoon lisätään yksi prosenttiyksikkö. Korkotasoa vastaisi maatilalain nojalla myönnettävien korkotukilainojen korkotasoa.

Pykälän mukaan lainan saajalta perittävä vuotuinen korko olisi neljä prosenttia ja lainan takaisinmaksuaika neljä vuotta. Lainan saajasta riippumattomista syistä aiheutuneiden vaikeuksien lieventämiseksi rahalaitos voisi pidentää korkotukilainan maksuaikaa enintään kahdella vuodella, ei kuitenkaan viittä vuotta pitemmäksi edellyttäen, että lainan saajan on esitetyn selvityksen perusteella katsottava taloudellisen asemansa puolesta olevan tällaisen helpotuksen tarpeessa.

5 §. Korkotukilainojen yleiset ehdot vahvistaisi maa- ja metsätalousministeriö. Korkohyvityksen suorittaisi maatilahallitus. Korkohyvityksen määrä vastaisi 4 §:n 1 momentin mukaisen koron ja lainan saajalta perittävän koron välistä erotusta. Korkohyvityksen määrä olisi tämän hetken korkotason mukaan 6,25 prosenttiyksikköä eli sama kuin maatilalain mukaisissa korkotukilainoissa. Lisäksi rahalaitokselle suoritettaisiin lainoitustoiminnasta aiheutuvien lisäkustannusten korvaamiseksi korkohyvityksenä 0,25 prosenttia lainojen määrästä.

6 §. Pykälä sisältää säännökset lainan hakeemisesta rahalaitokselta ja hakuajasta sekä kunnan maatalouslautakunnan lausunnon hankkimisesta lainahakemuksista. Lisäksi pykälä sisältäisi säännöksen siitä, että lainaa ei saisi myöntää enempää eikä pitemmällä takaisinmaksuajalla kuin maatalouslautakunta on puoltanut.

7 §. Jos käytettävissä olevat varat eivät riittäisi kaikkien tarpeelliseksi katsottujen lainojen myöntämiseen, olisi maatilahallituksen asiana määrätä, kuinka suuri prosentuaalinen osa kunkin kunnan kohdalla saadaan maatalouslautakunnan puoltamasta lainojen markkamääräisestä yhteismäärästä myöntää.

8 §. Pykälässä säädetään korkohyvityksen suorittamisen lakkaamisesta eräistä lainansaaajan menettelystä johtuvista syistä, korkohyvityksen takaisin maksamisesta ja sakkokorosta.

9 §. Pykälään on otettu säännös siitä, että korkotukilainaa koskeva velkakirja on, kuten esim. maatilalain mukaisia lainojakin koskevat velkakirjat, vapaa saamistodistetta annettaessa ja kiinnitystä haettaessa suoritettavasta leimaverosta.

10 §. Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta ehdotetaan annettavaksi maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä.

11 §. Laki on tarkoitettu saatettavaksi voimaan välittömästi sen jälkeen kun eduskunta on sen hyväksynyt. Toimenpiteisiin, jotka ovat

tarpeen lainaustoiminnan aloittamiseksi lain tullessa voimaan, voitaisiin kuitenkin ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

vuoden 1981 satovahinkojen johdosta myönnettävistä korkotukilainoista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuoden 1981 satovahinkojen johdosta taloudellisia menetyksiä kärsimään joutuneelle yksityiselle viljelijälle tai yksityisten viljelijöiden muodostamalle yhtymälle, jonka tarkoituksena on harjoittaa maataloudellista yhteistoimintaa, voidaan antaa rahalaitosten varoista sellaisia lainoja, joiden osalta valtio maksaa rahalaitoksille korkohyvitystä, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Näitä lainoja sanotaan jäljempänä korkotukilainoiksi.

Lainan myöntää osuuspankki, säästöpankki, liikepankki, Postipankki tai Suomen Hypoteekkiyhdistys, joita tässä laissa sanotaan rahalaitoksiksi.

2 §

Korkotukilainan myöntämisen edellytyksenä on, että viljelmällä on satovahinkojen korvaamisesta annetun lain 1 §:ssä tarkoitetuista syistä tai niitetylle heinälle tulvan tai jatkuvien sateiden johdosta aiheutunut huomattava määrällinen tai laadullinen vahinko, joka on selvitetty sanotussa laissa tarkoitettulla arviolla tai muulla luotettavalla tavalla.

Korkotukilainan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että lainan hakija on taloudelliselta asemaltaan ja olosuhteiltaan sellainen, että hänen tukemistaan korkotukilainaa antamalla on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

3 §

Korkotukilainoja voidaan myöntää lain voimaantulon ja 15 päivän toukokuuta 1982 väliä aikana yhteensä enintään 450 miljoonan markan määrään.

Lainaa myönnetään maatilan vahinkoa kärsineen sokerijuurikas-, juurikasvi- ja perunaviljelysalan osalta enintään 3 000 markkaa, vilja-, herne-, apilansiemen-, öljykasvi- ja heinäviljelysalan osalta enintään 2 000 markkaa sekä puutarha- ja vihanneskasviviljelysalan osalta enintään 5 000 markkaa peltohehtaaria kohti, viljelysalat täysin puolin hehtaarein huomioon

ottaen. Lainaa ei kuitenkaan saa myöntää aiheutunutta tai arvioitua satovahinkoa eikä 75 000 markkaa enempää maatilaa kohti. Avio- puolisoitten ja heidän alaikäisten lastensa hallitsemat tilat katsotaan tällöin yhdeksi maatilaksi. Maatilan peltoalaan lasketaan myös vuokralla viljelty peltoala.

4 §

Rahalaitos saa periä korkotukilainasta korkoa, joka saadaan, kun Suomen Pankin perimään peruskorkoon lisätään yksi prosenttiyksikkö.

Korkotukilainan saajalta lainasta perittävä vuotuinen korko on neljä prosenttia.

Korkotukilainan takaisinmaksuaika on enintään neljä vuotta. Lainan lyhennykset ja korot on suoritettava kaksi kertaa vuodessa, huhtikuun ja lokakuun jälkimmäisen puoliskon aikana.

Lainan saajasta riippumattomista syistä aiheutuneiden vaikeuksien lieventämiseksi rahalaitos voi pidentää korkotukilainan takaisinmaksuaikaa enintään kahdella vuodella, ei kuitenkaan viittä vuotta pitemmäksi, edellyttäen, että lainan saajan on esitetyn selvityksen perusteella katsottava taloudellisen asemansa puolesta olevan tällaisen helpotuksen tarpeessa. Laina on tällöin maksettava takaisin jäljellä olevan pääoman ja takaisinmaksuajan mukaan määräytyen yhtä suurin lyhennysmaksuina. Takaisinmaksuaikaa voidaan pidentää myös siten, että yhden tai useamman lyhennysmaksun suorittamista lykätään. Rahalaitoksen tulee antaa takaisinmaksuajan pidentämistä tarkoittava hakemus ennen asian ratkaisemista maatilahallituksen tehtävään määräämän henkilön tarkastettavaksi.

5 §

Korkotukilainojen yleiset ehdot vahvistaa maa- ja metsätalousministeriö.

Korkohyvityksen suorittaa maatilahallitus. Korkohyvityksen määrä vastaa 4 §:n 1 momentin mukaisen koron ja lainan saajalta perittä-

vän koron välistä erotusta. Lainoitus toiminnasta aiheutuvien lisäkustannusten korvaamiseksi suoritetaan rahalaitokselle lisäksi korkohyvityksenä 0,25 prosenttia lainojen määrästä.

Valtion tulo- ja menoarvioon otetaan vuosittain määräraha tässä laissa tarkoitettujen korkohyvitysten suorittamista varten.

6 §

Lainahakemus on jätettävä rahalaitokselle viimeistään tammikuun 31 päivänä 1982. Myöhästyneen hakemuksen perusteella ei lainaa saa myöntää.

Hakemusajan päätyttyä rahalaitosten tulee toimittaa lainahakemukset asianomaisen kunnan maatalouslautakunnalle, jonka tulee kunkin hakemuksen osalta antaa lausuntonsa siitä, ovatko 2 §:ssä tarkoitettut edellytykset lainan myöntämiseen olemassa, sekä ilmoitettava puoletun lainan määrä ja puolettu takaisinmaksuaika. Maatalouslautakunnan on palautettava lainahakemukset lausuntoineen rahalaitokselle.

Korkotukilainaa ei saa myöntää enempää eikä pitemmällä takaisinmaksuajalla kuin maatalouslautakunta on puoltanut.

7 §

Jos käytettävissä olevat varat eivät riitä kaikkien tarpeellisiksi katsottujen lainojen myöntämiseen, maatilahallituksen tulee määrätä, kuinka suuri prosentuaalinen osa kunkin kunnan kohdalla saadaan maatalouslautakunnan puoltamasta lainojen markkamääräisestä yhteismäärästä myöntää.

8 §

Jos lainan saaja on lainaa hakiessaan anta-

nut olennaisessa kohdassa erheellisen tiedon tahi salannut lainan myöntämiseen olennaisesti vaikuttavia seikkoja, ei tällaisen lainan osalta sen jälkeen, kun lainan saajan sanotunlainen menettely on todettu, suoriteta 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua korkohyvitystä. Lainan saajan on tällöin suoritettava valtiolle se korkohyvitys, jonka valtio on lainasta maksanut, sekä lisäksi kaksi prosenttia vuotuista sakkokorkoa lainan määrälle sen nostamispäivästä alkaen.

Rahalaitos on velvollinen antamaan asianomaiselle valtion viranomaiselle tietoja, jotka ovat tarpeen sen toteamiseksi, onko lainaehtoja noudatettu.

9 §

Tämän lain mukaan myönnettyjä korkotukilainoja koskevat velkakirjat ovat vapaat saamistodistetta annettaessa ja kiinnitystä haettaessa suoritettavasta leimaverosta. Leimaverovapaus ei kuitenkaan koske haltijavelkakirjaa.

10 §

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta antaa maa- ja metsätalousministeriö.

11 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tässä laissa tarkoitettun lainaustoiminnan aloittamiseksi lain tullessa voimaan.

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Taisto Täbkämaa*

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...